

Ekolojik istekleri

- ❏ çayda verim ve kalite ile ekolojik koşullar arasında ilişki vardır.
- ❏ Dünya üzerinde kuzey yarımkürede 42.enlem, güney yarımkürede ise 30. enlem çay bitkisinin son yetişme sınırlarıdır.
- ❏ çay subtropik kuřađın bir bitkisi olup ülkemizde mikroklima bir alanda yetiřmektedir.

Sıcaklık

- ☒ Sıcaklığın sık sık 0 derecenin altına düşmesi istenmez.
- ☒ -15 derecede donar.
- ☒ Yıllık sıcaklık farkının olmasını da çay bitkisi istemez.
- ☒ Yüksek sıcaklıklar kuraklık olmaması koşuluyla verimi artırır.

Sıcaklık

- ❏ 40 dereceden daha yüksek sıcaklarda yanma görülür.
- ❏ Yıllık sıcaklık ortalaması 14 dereceden aşağı olmamalıdır.

Yağış

- ☒ Çay tarımı yapılan yerlerde gelişme dönemi içersinde düşen yağış 1200 mm'den aşağı olmamalıdır.
- ☒ Yağışın gelişme devresi içindeki dağılımı düzenli olmalı.
- ☒ Sert sağanak şeklinde değil, ağır ağır , devamlı yağış olmalıdır.

Güneşlenme

- ☀ Yağmurdan sonra dağınık ve kırılmış güneş ışığı çayın gelişmesini hızlandırmakta ve kalite için önem taşımaktadır.
- ☀ Çok parlak ve doğrudan gelen ışınlar çay için uygun değildir.
- ☀ Bu nedenle bazı ülkelerde çay gölge bitkileri altında yetiştirilmektedir.

Toprak

- ☐ Çay toprağı besin maddelerince ve organik maddece zengin olmalı,
- ☐ Taban suyu kazık kök seviyesinin altında olmalı,
- ☐ Çay toprakta kireçten hoşlanmaz, toprakta %5 kireç, gelişmede sorun olmaktadır,
- ☐ Asit topraklardan hoşlanır (ph 4.5-6 olmalı),

Çayın çoğaltılması

1. Generatif çoğaltma (tohumla)
2. Vegetatif çoğaltma
 - Aşı
 - Çelik
 - Doku kültürleri

Bahçe tesisi

- ☒ %50 den daha meyilli yerlerde çay bahçeleri kurulmamalıdır.
- ☒ Bahçe tesisi öncesi derin toprak işleme ve organik gübre uygulaması (dönüme 3 ton) yapılır.
- ☒ Fidanlar 1x1 aralıklarla (düz alanlarda sıra araları 120 cm tercih edilmektedir. Hasat ve havalanma için) dikilmektedir.

Çayda sorunlarımız

- ❏ Çay işleme teknolojisi
- ❏ Çay hasatı
- ❏ Çay topraklarımızda yanlış gübreleme ile asitliğin düşmesi,
- ❏ Çayda çalışan nüfusun azalması,
- ❏ Çay bahçelerimizin tohumla kurulmuş olması,

BEYAZ ÇAYIN TARİHÇESİ VE ÜRETİM TEKNOLOJİSİ

<http://www.caykur.gov.tr/detay.aspx?ID=11922>

Çay, yüzyıllardır ilaç olarak kullanılmıştır. Günümüzde modern bilim, Çin'de insanların yaşam biçimlerini ve yüzyıllardır çayı ilaç olarak kullanmaları ile uzun ömürlü oluşları arasındaki bağlantıyı incelemektedir. Yeşil ve siyah çay insan sağlığı açısından çok yararlı olmakla birlikte, beyaz çay en az üretilen ve en yüksek düzeyde antioksidan içeren çay çeşidi olarak bilinmektedir. Beyaz çay, dünyanın en nadide ve en pahalı çayıdır. Dünyada yılda ortalama 600 ila 800 ton arası beyaz çay üretilmektedir. Beyaz çay üreten ülkeler sırasıyla Çin, Hindistan, Kenya, Sri Lanka ve Vietnam'dır .

Yeşil çay , Camellia sinensis çay bitkisinin tepe tomurcuğu ve onu takip eden iki yaprak esasına göre hasat edilmiş taze sürgünlerinden üretilen okside olmamış bir çay çeşididir. Dünya da ilk kez Çin'de üretilen, M.S. 800'lü yıllarda Çin`den Japonya`ya getirilen bu ürünün, o yıllarda da güçlü bir ilaç ve sağlıklı bir içecek olarak tüketildiği bilinmektedir. Daha sonraki yıllarda yapılan bilimsel çalışmalar, yeşil çayın insan sağlığı açısından mucizevi bir içecek olduğunu göstermiştir.

Dünyada yeşil çay üretimi ve ihracatı özellikle Çin, Japonya, Endonezya, Vietnam, Hindistan tarafından yapılmaktadır. En fazla üretim Çin tarafından yapılmakta olup 2005 yılında üretimleri 691.000 tondur. Bunu 100.000 tonla Japonya izlemektedir. Vietnam ve Endonezya diğer önemli üretici ülkelerdir. Dünyada toplam yeşil çay üretimi 2005 rakamlarına göre 884.000 ton olup bunun 254.000 tonu ihraç edilmektedir. Yeşil çay ihracatında da benzer biçimde Çin 226.000 ton ile dünyada lider konumdadır. Bunu sırasıyla Vietnam ve Endonezya izlemektedir. Çaykur günlük olarak 6.600 ton çay işleme kapasitesine sahip olup, yeşil çay üretimi bunun çok küçük bir bölümünü oluşturmaktadır.

Withering

Trays used for fermentation

Rolling

<http://www.o-cha.net/english/index.asp>

Table 1: Leading tea producer countries and their production amounts (tonnes) [11]

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
China	703.673	721.536	765.719	788.815	855.422	953.660	1.049.345	1.186.500
India	826.000	847.000	854.000	838.000	857.000	830.750	892.730	949.220
Kenya	236.286	294.620	287.045	293.670	324.600	328.500	310.580	315.000
Sri Lanka	305.840	295.090	310.000	303.230	308.090	317.200	310.800	304.600
Indonesia	162.586	163.068	162.194	169.818	171.200	177.700	185.000	192.000
Turkey	138.770	142.900	135.000	153.800	201.663	217.520	204.600	191.605
Vietnam	69.900	75.700	94.200	104.300	119.500	132.525	142.300	153.000
Japan	85.000	85.000	84.000	91.900	100.700	100.000	91.800	95.000
Argentina	74.256	71.117	70.457	69.866	70.389	67.871	72.129	72.000
Bangladesh	46.000	52.000	58.000	57.500	57.580	57.580	58.000	58.500
Malawi	42.400	36.800	39.200	41.693	50.090	38.000	38.387	39.000
Tanzania	23.600	25.500	24.700	27.600	30.100	30.700	30.300	31.000
<i>World</i>	<i>2.963.588</i>	<i>3.073.072</i>	<i>3.192.030</i>	<i>3.228.676</i>	<i>3.401.088</i>	<i>3.550.194</i>	<i>3.667.786</i>	<i>3.871.339</i>

Table 4: Shares of major tea producer provinces in total tea production, in total tea harvested area in Turkey and the number of producers in each as of 2008 [14]

Province	Production share %	Area share %	Number of producers
Rize	67	66	124.000
Trabzon	21	20	47.000
Artvin	10	11	19.000
Giresun	2	3	9.000
Total	100	100	199.000

Table 5: Tea export of Turkey between 1998 and 2008b [15].

Years	Packed Tea Export (tonnes)	Unpacked Tea Export (tonnes)	Total Tea Export (tonnes)	Price (thousand \$)
1998	983.000	15.985	16.968	12.418
1999	915.000	3.092	4.007	3.145
2000	1.166	5.364	6.530	4.541
2001	1.351	3.419	4.770	3.681
2002	1.630	3.531	5.161	4.090
2003	1.892	5.151	7.043	5.389
2004	1.770	3.310	5.080	4.339
2005	1.789	3.895	5.684	5.466
2006	2.159	680.000	2.839	4.936
2007	2.462	175.000	2.638	5.548
2008	3.090	17.000	3.107	9.658

Tea harvested area in Turkey is 75.800 ha as of 2008. 49.800 ha of this area is in Rize, 15.500 ha of it is in Trabzon, 8.600 ha of it is in Artvin and 1.900 ha of it is in Giresun. Tea production area was 76.600 ha in 2007, as seen on figures tea areas are reducing [14]. The reduce is outstanding especially in Giresun, Ordu and Trabzon provinces. Key factors of this fall are the declines in agricultural areas as the results of nationalisations made in the region (dam facility in Artvin province, Black Sea coast road construction) and orientation of producers to different crops due to the decrease in the yield of tea production.

Tea consumption is in the escalation trend in Turkey. It has accelerated from 1970's within the increase in population. Total tea consumption is 86.965 tonnes in

1980, it has raised to 133.000 tonnes in 1990, 151.000 tonnes in 1995 and 162.300 tonnes in 1998. And finally as of 2001, this figure has been calculated as 170.000 tonnes. While consumption per capita is 0,54 kg in 1965, it has raised to 2,62 kg in 1985 [3]. According to the 2002 year datas of FAO, the most tea consuming country is Turkey (2,4 kg/ 85 oz). United Kingdom (2,3 kg/ 81 oz), Ireland (1,5 kg/ 53 oz), Morocco (1,4 kg/ 49 oz) and Iran (1,2 kg/ 42 oz) are following Turkey.

Çaykur is realizing the 97% of total tea export in Turkey in recent years. Tea export is 2.637 tonnes in 2007 and 3.107 tonnes in 2008 (Table 5). As understood from figures; Turkey, as being in the sixth rank in world tea production has no say in world tea export. Tea production is generally done for domestic consumption [15].